

Osm hříchů Evy Hauserové

V článku Přelétaví samci a věrné samice vyčítá Eva Hauserová moderním přírodovědným názorům na chování živočichů včetně člověka řadu „smrtných hříchů“, jak se jeví jejímu pohledu radikální feministky.

S většinou jejich myšlenek lze dlouze polemizovat a snadno je vyvrátit. Omezíme se však jen na vyčet hlavních bodů, které ji usvědčují z hřichu, alespoň v badatelské obci nejzávažnějšího - z neserióznosti.

Metodologická laxnost

1. Hauserová obviňuje biology ze spekulací, aniž by jasně rozlišovala mezi formulacemi hypotéz, jejich testováním empirickými daty a následnou formulací teorií; všichni ji kritizovaní autoři byli naopak sami k sobě co nejpřísnější.

2. Metodologická laxnost dovoluje autorce, aby ignorovala známá data a sama se do spekulací pouštěla. Ve čtenářích nezbedělých v přírodovědném diskursu tak vyvolává dojem, jako by bylo možno výsledky desítky let trvajících pracných výzkumů smést ze stolu na základě toho, že se představitelce jednoho z mnoha ideologických směrů nelíbí.

3. Skutečnost, že věda potvrzuje „stav věci“, není problém, ale zásluha. Snaha uchopit realitu světa by měla být popisem, nikoli předpisem; nejruznější předpisy k vybudování „lepšího příští“ naopak až příliš často vyvěraly z dílen politických ideologií.

4. Sociobiologický popis odpovídá spíše než stavu věci „posledních staletí euroamerické kultury“, jak své odpůrce osočuje autorka, starověké říši Inků, primogenituře raného středověku, agresivně indiánů Yanomamo nebo sňatkovým zvyklostem na tichomořském ostrově Samoa. Autorka tudíž tvrdí cosi, co jednoduše není pravda.

5. Převratné autorčino tvrzení, že „geny reagují na okolní prostředí nenáhodným způsobem“ nijak neodporuje údajným „představám“ (sic!), že „evoluce probíhá hlavně na základě přirozené selekce“. 99 % vědecky aktivních biologů si naopak evoluci bez nenáhodného přežívání genů nedokáže představit (to nijak nevylučuje možnou existenci dalších, žel dosud neprokázaných mechanismů, jako těch postulovaných bioložkou Mae-Wan Ho).

6. Kdyby Eva Hauserová skutečně četla *Sobecký gen* R. Dawkinse - který tak vášnivě kritizuje - zjistila by, že ona kniha někdy až únavně zdůrazňuje, že žádná vlastnost *není* „určena jediným genem“ a že žádný gen *nelze* „selektovat nezávisle na jiných genech“ (*Sobecký gen*, např. s. 42).

7. Rozdíly mezi pohlavími u organismů se spíše než od hmotnostních rozdílů mezi pohlavními buňkami odvíjejí od rozdílných investic rodičů do potomstva. Dokazují to příklady obrácení pohlavních rolí (kdy samec investuje mnohem více než samice),

jež sami sociobiologové považují za kritický test svých teorií.

8. Skutečně neobhájitelným tvrzením je, že sociobiologové mají v oblibě téma znásilnění. Naopak jde o zamilované téma radikálních feministek, o čemž se lze přesvědčit srovnáním kteréhokoli sociobiologického a feministického textu.

Jak opít lalky rohlíkem

Eva Hauserová nerespektuje nejzákladnější pravidla akademické debaty a navíc se usvědčuje z toho, že díla svých odpůrců nečetla či nepochopila. Podsouvá jim myšlenky, které nikdy nevyslovili: žádný seriózní sociobiolog nikdy neodmítal emancipaci žen, ba právě naopak (viz M. Ridley: *Červená královna*, s. 214). Téměř všichni varovali před hledáním vzorů pro lidské chování v říši zvířat (*Sobecký gen* s. 14., 131, 239, atd.).

Autorka se opírá o několik laciných klíčů z ideologicky motivované literatury, které ovšem vydává bezmála za hlavní proud ve vědách o chování. Snad kalkuluje s tím, že laického čtenáře snadno opije rohlíkem. Tímto neseriózním přístupem se vlastně Eva Hauserová sama vylučuje z akademické komunity.

**Tomáš Grim, Martin Konvička,
Miloslav Jirků**

Autoři jsou biologové, vzdávají se honoráře ve prospěch Krizového centra pro ženy a děti ve Vsetíně